

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea Legii nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și a Legii nr.288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii proiectului de act normativ*

1. Descrierea situației actuale

La 20 iulie 2015 a fost aprobată Legea nr. 208 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru funcționarea Autorității Electorale Permanente. Actul normativ reglementează atât organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare, cât și organizarea Autorității Electorale Permanente.

Legea cuprinde prevederi specifice privind modalitatea de organizare și desfășurare a scrutinului în străinătate. În raport cu situația anterioară, legea introduce facilități suplimentare pentru alegătorul român cu domiciliul sau reședința în străinătate, cum ar fi posibilitatea exercitării dreptului de a alege prin corespondență. De asemenea, introduce posibilitatea ca cel puțin 100 de alegători să solicite crearea unei secții de vot în localitatea sau grupul de localități în care își au domiciliul sau reședința. Ambele facilități se pot materializa dacă cetățeanul român cu domiciliul sau reședința în străinătate solicită expres acest lucru, prin înscrierea în Registrul electoral cu adresa din străinătate, precizând opțiunea pe care o preferă, respectiv votul prin corespondență sau votul la o secție de votare în localitatea unde locuiește.

Prin urmare, legea reglementează organizarea și desfășurarea alegerilor în străinătate, stabilind posibilitatea de a vota în afara țării doar pentru alegătorii având domiciliul sau reședința în străinătate, modalitățile de înființare a secțiilor de votare, procedura de înscriere a alegătorilor în Registrul electoral, desfășurarea votului. Dispozițiile relevante se corelează cu prevederile Legii nr.288/2015

privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente.

Având în vedere prevederile din actul normativ, în fapt pot apărea situații, în contextul specific al desfășurării votării în străinătate, care ar putea conduce la dificultăți în exercitarea dreptului constituțional de a alege. Apreciem, prin urmare, că se impune clarificarea, respectiv, modificarea acestor prevederi, astfel încât să fie eliminate ambiguitățile care ar crea obstacole de natură tehnică în exercitarea dreptului de a alege în contextul alegerilor parlamentare din anul 2016.

Astfel, legea prevede la art. 23 alin. (1) că se organizează secții de votare pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare, secțiile consulare, dacă acestea funcționează în locații diferite și institutele culturale din străinătate, iar alin. (3) din lege impune obligația organizării de secții de votare pentru localitățile sau grupurile de localități în care își au domiciliul sau reședința, conform Registrului electoral, cel puțin 100 de alegători. În concluzie, în afara secțiilor de votare organizate pe lângă misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale, pot fi organizate alte secții de votare numai în baza solicitării exprese a cel puțin 100 de alegători dintr-o localitate sau grupuri de localități.

Pe de altă parte, legea precizează la art. 51 alin. (3) lit. a) că în listele electorale suplimentare de la secțiile de votare din străinătate vor fi trecute, de către președintele biroului electoral al secției de votare, persoanele care se prezintă la vot la secțiile de votare organizate pe lângă misiunile diplomatice, oficiile consulare, secțiile consulare și institutele culturale din străinătate și fac dovada că au domiciliul sau reședința în străinătate și care nu figurează în listele electorale permanente ale secțiilor de votare din străinătate.

Totodată, la același articol, alin. (5) și (6), legea stabilește că în cadrul secțiilor de votare de pe lângă misiunile diplomatice (și celelalte reprezentanțe ale statului în străinătate) se utilizează numai liste suplimentare, în timp ce la secțiile de votare înființate la solicitarea a cel puțin 100 de alegători își pot exercita dreptul de a alege doar alegătorii înscriși în listele electorale permanente (și membrii biroului electoral al secției, precum și operatorii de calculator prevăzuți de lege).

La art. 23 alin. (3) legea stipulează că, dacă în localitatea în care își are sediul misiunea diplomatică (și celelalte reprezentanțe) figurează înscriși în Registrul electoral mai puțin de 300 de alegători, aceștia sunt arondați la secția de votare organizată conform alin. (1).

Astfel, prin coroborarea articolelor anterior menționate, legea ar îngădui crearea unui număr de secții de votare mult mai mic decât cel consacrat de practica organizării alegerilor în străinătate în anii anteriori. Ar dispărea astfel, într-o serie de țări cu un număr semnificativ de cetățeni români, zeci de secții de votare, cunoscute de comunitățile locale, unde, după 2007, s-au organizat alegeri cu ocazia fiecărui scrutin, pe baza cutumei deja recunoscute. Dacă cetățenii români cu domiciliul sau reședința în localitățile unde anterior au fost organizate asemenea secții, nu se înscriu în Registrul electoral cu opțiunea de a vota în localitatea lor

(sau prin corespondență), ei ar trebui să se deplaseze până la secțiile de votare create pe lângă misiunile diplomatice (și celelalte reprezentanțe ale statului) ca să poată să-și exercite dreptul de a alege. Chiar și în situația în care s-ar înființa, la solicitarea a cel puțin 100 de alegători, o secție de votare în acea localitate, alegătorul care nu figurează în Registrul electoral nu poate vota în localitatea de domiciliu sau reședință, neputând să fie înscris în listele suplimentare.

Constatăm, de asemenea, că din motive diverse, numărul cetățenilor cu domiciliul sau reședința în străinătate care s-au înscris în Registrul electoral, fie cu opțiunea de a vota prin corespondență, fie cu cea a exprimării votului într-o secție care să fie creată în localitatea sa de domiciliu, este redus în raport cu numărul estimativ al celor cu drept de vot.

Întrucât legea nu instituie niciun criteriu pentru a determina numărul de alegători care s-ar prezenta la secțiile de votare de pe lângă misiunile diplomatice (și celelalte reprezentanțe ale statului), anticipăm că, în condițiile legii în vigoare, se va produce o concentrare a alegătorilor la aceste secții, considerabil mai mare decât la ultimul exercițiu electoral, din 2014. O asemenea situație ar conduce la depășirea capacității birourilor secțiilor de votare de a organiza desfășurarea în bune condiții a procesului electoral și la obstacole tehnice în exercitarea dreptului de a alege.

Totodată, la art. 42 alin. (5) și (6) legiuitorul introduce condiții specifice, mai restrictive, pentru exercitarea dreptului de a alege pentru alegătorul cu domiciliul sau reședința în străinătate, în comparație cu cele aplicate alegătorului din țară. Astfel, legea prevede la alin. (5) că alegătorul cu domiciliul sau reședința în străinătate votează numai la secția de votare unde a fost arondat (cu excepțiile prevăzute de lege), iar la alin. (6), că alegătorii care și-au schimbat domiciliul sau reședința, după încheierea perioadei de înscriere în Registrul electoral, votează numai la secțiile de votare organizate pe lângă misiunile diplomatice (și celelalte reprezentanțe ale statului). Apreciem că alegătorii români cu domiciliul sau reședința în străinătate trebuie să se bucure de același regim ca și cei din țară și să aibă posibilitatea să voteze și la o altă secție de votare din circumscripția electorală de care aparțin, fiind înscriși, în acest caz, în listele suplimentare.

Prevederile actuale din lege stabilesc două categorii de secții de votare, unele la care cetățeanul român poate vota pe liste suplimentare și dacă nu figurează în Registrul electoral și altele în care dreptul de a alege al celor care se regăsesc în situația descrisă mai sus este îngrădit. Apreciem că instituirea unui asemenea tratament diferențiat nu se justifică și că se impune modificarea urgentă a legii pentru eliminarea acestui obstacol tehnic din calea exercitării în condiții de egalitate a dreptului constituțional de a alege.

Pe de altă parte, considerăm că există garanții suficiente prevăzute de lege pentru eliminarea riscului de vot multiplu, astfel încât utilizarea listelor suplimentare să nu reprezinte o problemă. Legiuitorul a prevăzut în acest sens soluția verificării electronice instantanee a codului numeric personal al fiecărui alegător care se prezintă în secția de votare, metodă prin care orice tentativă în

sensul votului dublu sau multiplu este depistată și poate fi ulterior sancționată. De altfel, acest sistem a fost deja aplicat cu succes la alegerile locale din 2016.

2. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de act normativ urmărește asigurarea exercitării, în cele mai bune condiții, a dreptului de a alege de către cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate, la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016.

Intervenția propusă prin prezentul proiect de act normativ este minimală și nu urmărește să modifice principiile și soluțiile legislative adoptate pentru alegerea Senatului și Camerei Deputaților. De asemenea, prin măsurile minime punctuale, dar imperios necesare, nu se produc modificări ce ar fi de natură să creeze dificultăți suplimentare autorităților însărcinate cu aplicarea sa, nefiind stabilite sarcini administrative noi. Ca atare, nu se introduc proceduri noi care să presupună operațiuni suplimentare, de ordin tehnic, pentru autorități. Nevoia de reglementare prin prezentul proiect de act normativ este urgentă și nu suferă amânare, adoptarea sa fiind necesară înainte de intrarea în perioada electorală, pentru a crea condițiile indispensabile pentru desfășurarea în bune condiții a alegerilor în străinătate, fără obstacole tehnice care ar aduce limitări ale dreptului de a alege.

Lipsa de acțiune din partea guvernului ar perpetua o situație de fapt care ar conduce la îngrădiri grave și nejustificate ale dreptului constituțional de a alege.

Astfel, proiectul de act normativ stabilește faptul că pe lângă secțiile de votare de pe lângă misiunile diplomatice (și celelalte reprezentanțe ale statului în străinătate – oficii consulare, secții consulare, dacă acestea funcționează în locații diferite și institute culturale) pot fi organizate, cu acordul autorităților din țara respectivă, secții de votare și în alte localități decât cele în care își au sediul misiunile diplomatice sau oficiile consulare. Decizia de organizare a acestor secții revine Autorității Electorale Permanente, care este instituția desemnată prin lege cu misiunea de a asigura organizarea și desfășurarea alegerilor, la propunerea motivată a Ministerului Afacerilor Externe. Se vor avea în vedere localitățile unde, în mod tradițional, au fost organizate secții de votare la scrutinele anterioare, datele statistice ale prezenței la vot de la procesele electorale anterioare și ale dinamicii prezenței cu domiciliul sau reședința în străinătate a cetățenilor români, precum și implicațiile administrativ-bugetare aferente organizării acestora.

În plus, se urmărește, prin amendamentele la art. 42 și, respectiv art. 51, să se alinieze condițiile în care cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate pot să-și exercite dreptul de a alege în condiții similare cu cele aplicate cetățenilor cu domiciliul sau reședința în țară.

Totodată, se propune intervenția punctuală asupra art. 42 alin. (2) din Legea nr.208/2015 și asupra art.4 alin. (1) din Legea nr.288/2015, completând textul actual referitor la procedura de înscriere în Registrul electoral, cu posibilitatea ca cererile formulate și copiile după documentele necesare înscrierii să fie transmise și prin poștă electronică.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic - Nu este cazul.

1.1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat – Nu este cazul.

2. Impactul asupra mediului de afaceri – Nu este cazul.

2.1. Impactul asupra sarcinilor administrative – Nu este cazul.

2.2. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii – Nu este cazul.

3. Impact social – Nu este cazul.

4. Impact asupra mediului – Nu este cazul.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat și nu solicită resurse suplimentare.

- în mii lei (RON)

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani			Media pe cinci ani
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a. Buget de stat, din acesta i. Impozit pe profit ii. Impozit pe venit b. Bugete locale i. Impozit pe profit c. Bugetul asigurărilor sociale de stat i. Contribuții de asigurări					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din					

care: a. Buget de stat, din acesta i. Cheltuieli de personal ii. Bunuri si servicii b. Bugete locale i. cheltuieli de personal ii. bunuri si servicii c. Bugetul asigurărilor sociale de stat i. cheltuieli de personal ii. cheltuieli cu bunuri si servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care a. Buget de stat b. Bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea cheltuielilor bugetare pentru creșterii						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
<i>Secțiunea a 5-a</i> <i>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</i>						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ a. Acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ Legea nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare						

Legea nr.288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

b. Acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții

1.1. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Conformitatea actului normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Nu este cazul.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Nu este cazul.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale

Nu este cazul.

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor

de acte normative – Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente – Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a. Consiliul Legislativ b. Consiliul Suprem de Apărare a Țării c. Consiliul Economic și Social d. Consiliul Concurenței e. Curtea de Conturi Prezentul proiect de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 828/2016.
6. Alte informații – Nu sunt.
<i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</i>
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ   Proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe, secțiunea „Transparență decizională”, împreună cu instrumentul de motivare, respectând prevederile legale în vigoare cu privire la transparența decizională în administrația publică și la accesul la informațiile de interes public (Legea nr.52/2003).
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice – Nu este cazul.
3. Alte informații – Nu sunt.
<i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsuri de implementare</i>
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente – Nu este cazul.
2. Alte informații - Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și a Legii nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

DACIAN JULIEN CIOLOȘ

